

- реалії та міжнародний досвід / З.В. Пічкурова // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету. – 2010. – № 6. – Вип. 2. – Сер.: Економіка, право, політологія, туризм. – С. 42-48.
7. Кетрарь А. А. Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від піратства в мережі Інтернет / А. А. Кетрарь // Часопис цивілістики. – 2013. – №14. – С. 141-145. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chac_2013_14_30.pdf.
 8. Симонян Ю. Ю. Аудіовізуальні твори як об'єкти піратської діяльності / Ю.Ю. Симонян // Часопис цивілістики. – 2013. – № 14. – С. 137-140
 9. Позова Д. Д. Контрафакція чи піратство? / Д. Д. Позова // Часопис цивілістики Національного університету «Одеська юридична академія». – 2012. – № 14. – С. 132-136.
 10. База судових рішень. Солом'янський районний суд. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://solomenskiy-sud.jurportal.org/ua/writ_base/8636643.
 11. Єдиний Державний Реєстр судових рішень. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ ПРАВ НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ

Жук Тетяна Олександрівна

*магістрантка Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

Питання захисту прав на торговельну марку завжди залишається актуальним, оскільки зароблена роками ділова репутація, тісно прив'язана до товарного знаку та має матеріальне вираження. З огляду на це, удосконалення механізму такого захисту права інтелектуальної власності на торговельну марку не залишається поза увагою як науковців, так і юристів-практиків.

Насамперед хотілося б звернути увагу на особливість суб'єктного складу досліджуваних відносин захисту. Власник свідоцтва на знак для товарів та послуг є єдиним правомочним суб'єктом звернення за захистом своїх порушених прав. За згодою власника таким суб'єктом може стати і особа, яка придбала ліцензію. Підтвердженням цих слів є положення ст. 20 закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». У ній йдеться про те, що порушення прав саме

власника свідоцтва є підставою для захисту. Також у цій статті вказується, що саме є порушенням прав власника свідоцтва. Так, порушенням прав власника свідоцтва визнаються наступні дії:

- будь-яке посягання на майнові права, передбачені законом;
- в тому числі вчинення без згоди власника свідоцтва дій, що потребують його згоди;
- підготовка до вчинення таких дій;
- використання без згоди власника в доменних іменах:

1) зареєстрованого знаку стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг; 2) зареєстрованого знаку стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві; 3) позначення, схожого із зареєстрованим знаком, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг; 4) позначення, схожого із зареєстрованим знаком, стосовно споріднених з наведеними у свідоцтві товарів і послуг, якщо таке використання може призвести до введення в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги, або ці позначення і знак можна сплутати [1].

При виявленні порушень власник свідоцтва або ж ліцензіат має можливість захистити свої права різними способами.

Першим і найпростішим способом є звернення до порушника із письмовою заявою про припинення порушення. У такому листі варто вказати яким чином порушуються права власника та додати копію свідоцтва і запропонувати позасудове врегулювання спору, наприклад, шляхом укладення ліцензійної угоди. Такий спосіб звільняє власника свідоцтва від витрат на сплату судового збору та судову тяганину. Але варто зауважити, що цей спосіб не доцільно застосовувати, коли порушенням завдано значної матеріальної шкоди, адже порушник, як правило, не погодиться добровільно відшкодувати всю суму [2].

Другим способом захисту можна назвати звернення до вищого за належністю органу організації порушника, якщо такий існує [3, 208]. Такий спосіб може бути ефективним, якщо порушником є відокремлений структурний підрозділ чи територіальне відділення великого підприємства. Суб'єкт, у діях якого власник свідоцтва виявив порушення може і не знати, що здійснює порушення, бо виконує завдання керівництва фірми. Звернення в головний офіс підприємства змусить його керівництво задуматися про свою репутацію на ринку та можливо підштовхне до мирного врегулювання спору.

Наступним способом захисту є звернення із заявою до Антимонопольного комітету України. Звернення є можливим за умови, якщо порушення прав власника свідоцтва підпадає під ознаки

недобросовісної конкуренції. Відповідно до закону «Про захист від недобросовісної конкуренції» такими діями можуть бути:

- неправомірне використання позначень;
- неправомірне використання товару іншого виробника;
- копіювання зовнішнього вигляду виробу;
- порівняльна реклама [4].

Антимонопольний комітет уповноважений прийняти одне з таких рішень після розгляду заяви про порушення правил добросовісної конкуренції:

- визнання факту недобросовісної конкуренції;
- припинення недобросовісної конкуренції;
- офіційне спростування за рахунок порушника поширених ним неправдивих, неточних або неповних відомостей;
- накладання штрафів;
- закриття провадження у справі [4].

Крім розглянутих, існують ще два способи захисту прав на торговельну марку: звернення з позовом до суду та із заявою до органів внутрішніх справ. До суду варто звертатися у тому випадку, якщо сума завданої шкоди не достатня для визнання правопорушення кримінальним і всі попередні дії із мирного врегулювання спору були неефективними. До органів внутрішніх справ звертаються у разі, завдання порушником шкоди, що у 20 і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян [5].

Як підсумок, хочемо зазначити, що ефективність кожного із способів залежить від конкретних обставин справи та серйозності підходу власника свідоцтва до захисту свої порушених прав. Адже від того, як суб'єкт звернення за захистом підготується, збере необхідні докази – залежить строк поновлення порушених прав та фінансові витрати, здійснені для такого поновлення.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 року № 3689-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
2. Полянський Н. Захист торгової марки в Україні / Н. Полянський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalaid.ua/zahyst-torhovoji-marky/>.
3. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: Підручник / За ред. проф. М. В. Вачевського. – К.: ВД Професіонал, 2005. – 448 с.

4. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВА НА КОМЕРЦІЙНЕ (ФІРМОВЕ) НАЙМЕНУВАННЯ

Кузьмінський Олексій Олександрович

*кандидат юридичних наук, викладач Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького*

Задоволення тих чи інших потреб учасників цивільних правовідносин залежить від того, якими суб'єктивними правами вони володіють. Для гарантування суб'єктивних прав, необхідно забезпечити їх ефективний захист як проти дійсних, так і проти можливих порушень. Отже, захист суб'єктивних цивільних прав займає одне з центральних місць у юриспруденції. Наведене стосується й захисту права на комерційне (фірмове) найменування, що вказує на актуальність обраної тематики дослідження.

Охорона прав на комерційне (фірмове) найменування забезпечується нормами Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), іншими правовими актами, що мають різне юридичне значення. Одні норми встановлюють або закріплюють можливість набувати, змінювати, здійснювати права на вказаний засіб індивідуалізації і цим охороняють їх. Інші норми забезпечують умови для здійснення належних уповноваженому суб'єкту прав та встановлюють відповідальність за протиправні дії, що порушують або створюють загрозу порушення прав на комерційне (фірмове) найменування, і в цьому розумінні також дуже важливі для охорони. Тому, можна сказати, що більшість норм цивільного права так чи інакше пов'язані з охороною відносин, щодо комерційного (фірмового) найменування. Але є і спеціальні способи та засоби цивільного права з їх безпосереднім захистом.

До спеціальних способів захисту права на комерційне (фірмове) найменування, як засобу індивідуалізації, законодавець зараховує шість засобів примусового характеру, які включають як способи захисту, так і міри відповідальності (ст. 432 ЦК України) [1]. Суд може постановити